

● Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety upamiętniające 90. rocznicę utworzenia Najwyższej Izby Kontroli:

w dniu 6 lutego 2009 r.

o nominale **10 zł** - wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze,

w dniu 4 lutego 2009 r.

o nominale **2 zł** - wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu od 1966 roku NBP emituje także monety kolekcjonerskie, a w 2006 roku wprowadził do obiegu pierwszy polski banknot kolekcjonerski. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także dwuzłotowe monety okolicznościowe powszechnego obiegu ze stopu Nordic Gold.

Wszystkie monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009

Informacje o planie emisji
oraz sposobie nabycia monet na stronach:

www.nbp.pl
www.numizmatyka.nbportal.pl

Monety zostały wyprodukowane
w Mennicy Polskiej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

90. rocznica utworzenia
Najwyższej Izby Kontroli

90. rocznica utworzenia Najwyższej Izby Kontroli

● Rodowód Najwyższej Izby Kontroli wywodzi się od powołanej przed 90 laty Najwyższej Izby Kontroli Państwa, jednak tradycja kontroli finansów publicznych w Polsce sięga XVI wieku.

● W 1591 roku Sejm Rzeczypospolitej powołał Trybunał Skarbowy. Sprawował on kontrolę nad „skarbowością pospolitą”. W XVIII wieku Trybunał Skarbowy został zastąpiony komisjami skarbowymi – Koronną i Wielkiego Księstwa Litewskiego. W 1791 roku ustanowiono Komisję Skarbową Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wkrótce jednak nastąpił trzeci rozbiór Polski, a wraz z nim kres polskich instytucji państwowych.

● Wraz z powstaniem Księstwa Warszawskiego powołana została Główna Izba Obrachunkowa. Po Kongresie Wiedeńskim i utworzeniu Królestwa Polskiego powstała Izba Obrachunkowa Królestwa Polskiego. Jej głównym zadaniem była następcza kontrola wszystkich rachunków publicznych. Izba Obrachunkowa działała do końca grudnia 1866 roku, kiedy po klęsce powstania styczniowego zlikwidowano odrębność systemu kontroli państwowej Królestwa Polskiego.

● Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, 7 lutego 1919 roku Naczelnik Państwa Józef Piłsudski podpisał dekret o Najwyższej Izbie Kontroli Państwa. Jej zadaniem była kontrola państwowych dochodów i wydatków, prawidłowości administrowania majątkiem państwowym oraz wykonania budżetu.

● W myśl uchwalonych w 1921 roku Konstytucji marcowej i ustawy o kontroli państwowej Najwyższa Izba Kontroli powołana była do kontrolowania pod względem finansowym całej administracji państwowej, badania zamknięć rachunków Państwa oraz przedstawiania corocznie Sejmowi wniosku o udzielenie lub odmówienie rządowi absolutorium. Potwierdzały one usytuowanie NIK jako niezawisłego organu państwowego współdziałającego z parlamentem.

● Podczas II wojny światowej Najwyższa Izba Kontroli funkcjonowała na emigracji na mocy dekretu Prezydenta RP z 17 lutego 1940 roku. W kraju, pod okupacją niemiecką działała konspiracyjna Sekcja Kontroli Delegatury Rządu na Kraj.

● Po II wojnie światowej i objęciu władzy w Polsce przez Krajową Radę Narodową, na mocy ustawy z 11 września 1944 roku o radach narodowych, uprawnienia NIK przejęło Prezydium KRN. W 1949 roku Sejm Ustawodawczy powołał Najwyższą Izbę Kontroli. Jej Prezesa powoływał i odwoływał Sejm, przed nim też Prezes ponosił odpowiedzialność. Ta względna niezależność skończyła się w 1952 roku z chwilą likwidacji NIK i powołania w jej miejsce Ministerstwa Kontroli Państwowej. W 1957 roku przywrócono Najwyższą Izbę Kontroli i jej podporządkowanie Sejmowi. Stan ten przetrwał do 1976 roku. Zmieniono wówczas ustawę o NIK. Izba ponownie została przekształcona w organ administracji podległy premierowi.

● Sierpień 1980 roku, fala społecznych protestów i powstanie *Solidarności* przyniosły też zmiany w funkcjonowaniu Najwyższej Izby Kontroli. Na mocy ustawy z 8 października 1980 roku powrócono do istniejącego wcześniej modelu zakładającego podległość kontroli państwowej Sejmowi i uniezależnienie Izby od administracji rządowej.

● Po przemianach zapoczątkowanych wyborami czerwcowymi 1989 roku i transformacji ustrojowej, 23 grudnia 1994 roku Sejm uchwalił obowiązującą do dziś ustawę o Najwyższej Izbie Kontroli. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku Najwyższa Izba Kontroli jest naczelnym organem kontroli państwowej, podlega Sejmowi, a Prezes NIK powoływany jest przez Sejm, za zgodą Senatu, na sześcioletnią kadencję.

● Najwyższa Izba Kontroli aktywnie uczestniczy w pracach Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI) i Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (EUROSAI), której obecnie przewodniczy. Unowocześniając kontrolę państwową, Izba łączy własny dorobek kontrolerski z najlepszymi rozwiązaniami i wzorcami stosowanymi na świecie.

Najwyższa Izba Kontroli

MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009 MONETY EMISJI 2009

N O M I N A Ł 1 0 Z Ł

metal 925/1000 Ag ■ stempel lustrzany ■ średnica 32,00 mm
masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 100.000 szt.

AWERS: U góry wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Z lewej strony orła napis: 10. Z prawej strony orła napis: ZŁ. Poniżej orła owalny hologram zawierający stylizowany wizerunek logo NIK, zmieniający kolor w zależności od kąta patrzenia. Wokół hologramu elementy ozdobne. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA oraz oznaczenie roku emisji: 2009. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: W środku stylizowany wizerunek obecnej siedziby Najwyższej Izby Kontroli. Pod nim napis: 1919-2009. U góry półkołem napis: 90. ROCZNICA/UTWORZENIA. U dołu półkołem napis: NAJWYŻSZEJ/IZBY KONTROLI.

Projektant monety: **URSZULA WALERZAK**

N O M I N A Ł 2 Z Ł

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły ■ średnica 27,00 mm
masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.200.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-09, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: W środku stylizowany wizerunek obecnej siedziby Najwyższej Izby Kontroli. Nad nim stylizowany wizerunek logo NIK, z jego lewej strony napis: 1919, z prawej strony napis: 2009. W otoku napis: 90. ROCZNICA UTWORZENIA NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI.

NA BOKU: Ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **URSZULA WALERZAK**